

พระกฐินพระราชทานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓
วัดภคินีนาถ วรวิหาร

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนกันยายน ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๘ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

กำหนดการ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของ

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี ๒๕๖๓

ณ วัดกนิษฐาราม วรวิหาร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ พระอุโบสถ

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ประธานพิธีเดินทางถึงบริเวณพระอุโบสถ บรรเลงเพลงมหาฤกษ์ (ประธานหยุดรอ) จบ

- ◆ เดินไปทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ที่โต๊ะหมู่ เปิดกรวยกระทงดอกไม้
- ◆ รับผ้าพระกฐิน อุ่มประคอง ยืนตรง (ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี) จบแล้ว
- ◆ ประธานเดินเข้าสู่พระอุโบสถ วางผ้าพระกฐินที่พานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒
- ◆ จุดธูปเทียนบูชาพระประธานพระอุโบสถ กราบ ๓ ครั้ง
- ◆ ลุกไปที่พานแว่นฟ้า หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้เจ้าหน้าที่หรือไวอาวัจกร อุ่มประคองผ้าพระกฐิน ประนมมือหันหน้าไปทางพระประธานพระอุโบสถ กล่าว นะโม (๓ จบ) แล้ว หันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายผ้าพระกฐิน จบแล้ว
- ◆ วางผ้าพระกฐินบนพานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒ ยกทั้งพานประเคนพระสงฆ์รูปที่ ๒ ประเคนเทียนพระปาฏิโมกข์ กลับไปนั่ง ณ เก้าอี้ที่จัดไว้
- ◆ พระสงฆ์กระทำพิธีอภิเษกกรรม และลงไปครองผ้า เสร็จแล้วขึ้นมานั่ง ณ อาสนะสงฆ์
- ◆ ประธานพิธีเข้าไปถวายเครื่องพระกฐินแด่พระสงฆ์องค์ครอง เสร็จแล้ว
- ◆ ผู้ร่วมพิธีถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์
- ◆ ประกาศยอดเงินถวายพระสงฆ์และปัจจัยบำรุงพระอาราม
- ◆ ประธานถวายใบปวารณาแด่เจ้าอาวาส
- ◆ พระสงฆ์อนุโมทนา
- ◆ ประธานพิธีกรวดน้ำ
- ◆ รับพร
- ◆ ประธานพิธีกราบลาพระรัตนตรัย กราบลาพระสงฆ์ เป็นเสร็จพิธี
- ◆ ประธานพิธีมอบเงินบำรุงการศึกษาแก่โรงเรียนและหน่วยงานที่อยู่ในความดูแลของวัด ๔ แห่ง
- ◆ ประธานพิธีเดินไปทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ที่โต๊ะหมู่

การแต่งกาย

ข้าราชการ : แต่งเครื่องแบบชุดปกติขาว

ประชาชนทั่วไป : แต่งกายชุดสุภาพ

เนื่องจากปก

กฤษฎา บุญยสมิต*
วาสนา เกตุแห่ง**

วัดกคินีนาถ วรวิหาร

ด้วยพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามที่ขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดกคินีนาถ วรวิหาร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. โอกาสนี้ กองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ได้เรียบเรียงประวัติวัดกคินีนาถ วรวิหาร เพื่อเป็นที่ระลึกและแจกจ่ายแก่พุทธศาสนิกชนที่มาร่วมงาน ในการเรียบเรียงประวัติวัดกคินีนาถ วรวิหารนี้ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากพระราชอนุกรมมงคล (เจ้าอาวาส) และพระครูปลัดธรรมพญ ปัญญาสาโร (ผู้ช่วยเจ้าอาวาส) ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลประวัติวัด รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการนำชมสถานที่และถวารวัดดูภายในวัด ตลอดจนภาพถ่ายปูชนียวัตถุและถวารวัดดูที่นำมาใช้ประกอบบทความนี้

* อัยการอาวุโส, ที่ปรึกษาอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และนิติศาสตร์และการเมือง, ประธานกรรมการชำระและศึกษากฎหมายไทยโบราณ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา
** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือน กันยายน ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๔

สารบัญ

- ๒ กำหนดการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๑๒ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๖ คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ
- ๑๗ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๙ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๒๒ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษา นายชัยวัฒน์ เกตุปรัชชาสวัสดิ์ รองประธานฝ่ายอำนวยการ ● นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ นายสุรพันธ์ ทิมกระจ่าง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ จันทพรกิจ ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรัทธา ลิขิตกำจร กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิววัฒน์ ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนิทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ธนเดชากุล ● นายทีปกร โภทพันธ์พร ● นางสาวลิตานันท์ ศรีวรรค ● นายนิพนธ์ บวรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สินเพ็ง ● นางปฐมน เดชเดโช ● นายไตรวิจิตร ผู้จินดา ฝ่ายดำเนินการ นางพรณวริน แต่งอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง การเงิน นางกฤติญา โพธิ์งาม ทะเบียญ จัดส่ง นางสาววริศรา สุขไสริ

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

วัดกนิษฐา หรือชื่ออย่างเป็นทางการว่า **“วัดกนิษฐา วรวิหาร”** เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ประเภท มหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ ๒๙๕ ถนนราชวิถี แขวงบางยี่ขัน เขต บางพลัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ แขวง บางพลัด - บางอ้อ เขต ๑ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็น วัดที่มีปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุที่สำคัญทางโบราณคดีตั้งแต่สมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) ซึ่งกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัด ประมาณ ๑๔ ไร่ ๑ งาน ๗๐ ตารางวา เป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ นอกจากนี้ ยังเป็นที่ตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในแขวงบางพลัด - บางอ้อ เขต ๑ อีกด้วย

ประวัติวัด

วัดกนิษฐา เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อ **“วัดบางจาก”** เนื่องจากตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงปากคลองบางจาก แต่ชาวบ้านมักจะเรียกว่า **“วัดนอก”** เพราะคู่กับ **“วัดใน”** คือ วัด ที่อยู่ถัดไป ได้แก่ วัดเปาโรหิตย์ วัดทอง และวัดสิงห์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ โดยเขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๕๗ เมตร

ประมาณปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช (รัชกาลที่ ๑) หรือช่วงต้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระ

พระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒) **สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพวดี**^๑ พระธิดาพระองค์ที่ ๙ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประสูติ แต่สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ทรงสถาปนาใหม่ทั้ง พระอาราม โปรดให้เปลี่ยนพระอุโบสถเดิมเป็นพระวิหาร และโปรดให้สร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ คือ พระอุโบสถพระประธาน ในพระอุโบสถ พระระเบียง และพระพุทธรูปปูนปั้น ๘๐ องค์ พระเจดีย์ ๔ องค์ ที่มุมพระอุโบสถ ศาลาเก๋ง ๔ หลัง ศาลา การเปรียญ ตลอดจนกุฏิในเขตสังฆวาสนซึ่งแบ่งเป็น ๒ คณะ คือ คณะต่านักอันเป็นต่านักที่โปรดให้รื้อมาปลูกไว้เป็นกุฏิ เจ้าอาวาส และคณะกุฏิ

เมื่อทรงสถาปนาเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ หล้านภาลัย พระราชทานนามใหม่ว่า **“วัดกนิษฐา”** ซึ่งแปลว่า **“วัดของพระน้องนาง”** เพื่อเป็นที่ระลึกแก่พระน้องนางร่วม พระราชมารดาเดียวกัน ซึ่งเคยบูรณปฏิสังขรณ์วัดและสร้าง อุโบสถที่วัดแห่งนี้ แต่ในหนังสือ **“กลอนเพลงยาวสรรเสริญ พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว”** ของ นายมี มหาตเล็ก ราชสกุลในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พิมพ์อุบลเกล้าฯ ถวายในการเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทาน ผ้าพระกฐิน ณ วัดราชโอรสารามราช วรวิหาร วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ แจ้งไว้ว่าเป็นชื่อพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังความตอนหนึ่งว่า

^๑ **สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงเทพวดี** (๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๓๒๐ - ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๓๖๖) มีนามเดิมว่า **“เอื้อง”** เป็น พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชกับสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ประสูติในรัชสมัยกรุงธนบุรี เมื่อวันอังคาร เดือน ๗ ขึ้น ๗ ค่ำ ปีมะโรง พ.ศ. ๑๓๓๙ ตรงกับวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๓๒๐ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ หลังจากสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระราชทานนามใหม่ว่า **“สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าประไพวดี”** (แต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงออกพระนามว่า **“ประภาวดี”**) ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช สถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้า ลูกเธอ เจ้าฟ้า และทรงกรมเป็นกรมหลวงเทพวดี เมื่อปีมะโรง สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๑๗๐ ตรงกับปี พ.ศ. ๒๓๕๑

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงเทพวดี สิ้นพระชนม์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อวันศุกร์ เดือน ๙ แรม ๒ ค่ำ ปีมะแม เบญจศก จุลศักราช ๑๑๘๕ ตรงกับวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๓๖๖ สิริพระชนมายุ ๔๖ ปี (ที่มา : อ่างรงค์ดี อายุวัฒนะ. ราชสกุลจักรีวงศ์ และราชสกุลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, พิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๔. ๔๙๐ หน้า)

“แล้วเปลี่ยนขนานนามวัดที่จัดสร้าง
วัดทองนั้นชื่อสุวรรณทวาราม
วัดแจ้งแปลงสมญาตามอวาสา
วัดเสียบราชบูรณะเรียกประจำ
ขนานนามงามวิเศษเศวตฉัตร
วัดประโคนอินชื้อคฤหิตพลัน
วัดบางจากชื่อภคินีนาถ
วัดนครเขื่อนขันธ์พันทวี
แต่วัดกลางวัดระฆังทั้งวัดกุฎี
ทั้งวัดเกาะก็จำเพาะอยู่คงนาม
ทั้งวัดสมอรายไม่กลายเป็นชื่อ
ถ้วนสิบเก้าเข้าทั้งวัดเครือวัลย์

ทั้งนี้ รูปเขียนเดิมของชื่อวัดใช้ว่า “ภคินีนาถ” มาเปลี่ยนเป็น “ภคินีนาถ” ในราวรัชกาลที่ ๕ และเปลี่ยนเป็น “ภคินีนาถ” ในสมัยต่อมา ซึ่งเป็นนามที่ใช้อยู่จนทุกวันนี้

ขนาด อาณาเขต และลักษณะพื้นที่

วัดภคินีนาถ มีเนื้อที่ ๒๘ ไร่ ๓ งาน ๙๖ ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือ ติดซอยวัดภคินีนาถ (เดิมเป็นคันคู) ทิศใต้ ติดคลองบางจาก ทิศตะวันออก ติดแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันตก ติดคันคู

วัดภคินีนาถ ถือเป็นวัดที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ลุ่มกว่าวัดอื่นใกล้เคียงที่อยู่ติดกับลำน้ำเจ้าพระยา เมื่อถึงฤดูฝนหรือฤดูน้ำล้นน้ำวัดมักเจิ่งนองไปด้วยน้ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคแก่ผู้มาร่วมงานที่วัดมีความพยายามถมพื้นที่วัดมาโดยตลอด แต่ด้วยพื้นที่วัดที่กว้างขวางและการลำเลียงวัสดุที่จะถมนั้นต้องอาศัยแต่ทางน้ำทางเดียว การถมที่วัดจึงทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนกระทั่งเมื่อมีการทำถนนเข้าถึงวัด จึงได้ถมกันอย่างจริงจัง

การบูรณปฏิสังขรณ์ที่สำคัญ

วัดภคินีนาถ ได้รับการบูรณะซ่อมแซมติดต่อกันโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประมาณปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช หรือช่วงต้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพยวดี โปรดให้สถาปนาใหม่ทั้งพระอาราม จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ช่วงปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีรับสั่งให้รื้อพระตำหนักของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพยวดี มาปลูกเป็นกุฏิเจ้าอาวาส แต่เนื่องด้วยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพยวดี ไม่มีพระโอรสหรือพระธิดาทำให้ขาดพระทายาทในการ

ให้คงอย่างภูมิฐานที่เรียกถาม
วัดนาคนามชื่อว่าพระยาทำ
อรุณราชธารามอันงามข้า
วัดบางลำภูกลางเรียกต่างกัน
วัดหมู่ผลัดชื่อว่าอัปสรสวรรค์
วัดพลับนั้นชื่อราชสิทธิ
ท้ายตลาดโมลีโลกเฉลิมศรี
ลงบัญญัติชื่อวัดโปรดเกศงาม
ไม่สมมุติชื่อเสียงเรียงสนาม
ทั้งอารามวัดสระเกศก็เพศกัน
วัดคอกกระบือคงเดิมไม่เจิมขวัญ
สารพันจำรัสสวัสดิ์”

บูรณปฏิสังขรณ์วัดแห่งนี้ จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาสแต่ละองค์คอยชักชวน แนะนำพระ เณร ทายก ทายิกาให้ช่วยกันบูรณปฏิสังขรณ์กันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔)

ในสมัยพระปรีทิสฤตคุณ (นาค) เป็นเจ้าอาวาส ได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ ดังนี้

๑. แปลงตำหนัก (หอสวดมนต์) เป็นกุฏิธรรมดา เพื่อเป็นที่พำนักอาศัยของพระสงฆ์

๒. เจ้าจอมมารดาหวง ในรัชกาลที่ ๔ ได้มีปฏิสังขรณ์พระวิหารจนอยู่ในสภาพเรียบร้อย ต่อมาในสมัยพระวิสุทธิสมาจาร (ฉัตร) เป็นเจ้าอาวาส ได้ปฏิสังขรณ์มุขพระระเบียงพระอุโบสถด้านหน้าให้มีสภาพดีขึ้น

สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)

ในสมัยพระครูวิสุทธิสังวร (ผ่อง) เป็นเจ้าอาวาส ได้ก่อสร้าง และปฏิสังขรณ์ ดังนี้

๑. รื้อการเปรียญหลังเก่าซึ่งปลูกอยู่ด้านเหนือขนานเป็นแนวกับกุฏิตำหนักแล้วสร้างขึ้นใหม่เอียงไปด้านทิศตะวันออกตามพื้นดินทิ้งอก และสร้างศาลาขวางทางด้านทิศตะวันออกและด้านทิศตะวันตก รวม ๓ หลัง

๒. โรงเรียนหนังสือไทย ยาว ๑๐ วาเศษ มุงกระเบื้องซีเมนต์ฝากรุด้วยไม้กระดานตะแบก ปัจจุบันรื้อหมดแล้ว

๓. ซ่อมศาลาเก๋งคูใหญ่หน้าพระอุโบสถ เปลี่ยนหลังคามุงกระเบื้องซีเมนต์ทั้ง ๒ หลัง

๔. สร้างถนนแฉวงข้างกุฏิ สูง ๑ คอก ยาว ๒ เส้น

๕. โรงเรียนพระปริยัติธรรม อยู่ระหว่างกุฏิ กว้าง ๓ วา ยาว ๖ วา มุงกระเบื้องซีเมนต์ เรียกในสมัยต่อมาว่า “หอฉันพระ” ปัจจุบันรื้อหมดแล้ว

๖. พระภิกษุสภา ปฏิสังขรณ์สระหลังพระวิหาร ก่ออิฐถือปูนตั้งแต่เชิงเขื่อนด้านบน

สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)

ในสมัยพระธรรมถาวร (เซ่ง สงกัจโจ) เป็นเจ้าอาวาส ได้บูรณปฏิสังขรณ์ และก่อสร้างอาคารและสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. พระอุโบสถ บานประตูหน้าต่างเขียนลายรดน้ำ ชุ่มลรงรักปิดทองประดับกระจก ผังด้านนอกกะเทาะปูนเก่า ออกแล้วฉาบปูนใหม่ ผังด้านในเขียนซ่อมแซมลายที่ลอกชำรุด ซ่อมแซมหลังคา คันทวย ช่องฟ้า ไบระกาทำใหม่ ลงรัก ปิดทองประดับกระจก พื้นพระอุโบสถเทศคอนกรีตให้เต็มเสมอกัน ยกอาสนสงฆ์ต่อเป็นเตียงไม้สูง ๐.๕ เมตร สำหรับพระสงฆ์ทำสังฆกรรม พระไลหน้าและหลังภายในกำแพงแก้ว เทศคอนกรีต ลานภายนอกพระอุโบสถ ยกพื้นสูงประมาณ ๖๐ เซนติเมตร เทศคอนกรีตทั้ง ๔ ด้าน

๒. พระระเบียง เปลี่ยนตัวไม้หลังคาเกือบทั้งหมด เปลี่ยนกระเบื้องใหม่ กะเทาะผนังปูนเก่าออกแล้วฉาบปูนใหม่ เปลี่ยนเสาในพระระเบียง พื้นล่างยกเทศคอนกรีต ส่วนพระพุทธรูป ปูนปั้นรายรอบพระระเบียง ได้มีผู้ศรัทธา เช่น สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพร้อมพงษ์อิริราช หม่อมเจ้าถาวรมงคลวงศ์ ไชยันต์ รับบุรณปฏิสังขรณ์ รวม ๒๘ องค์กร

๓. กุฏิเสนาสนะ ได้บูรณปฏิสังขรณ์เกือบทั้งหมด โดยรื้อปลูกใหม่บ้าง เปลี่ยนหลังคาเป็นมุงกระเบื้องใหม่บ้าง จนมีกุฏิเสนาสนะ รวม ๑๗ หลัง

๔. หอระฆัง สร้างด้วยไม้ มุงกระเบื้องดินทราย มีช่องฟ้า ไบระกา (รื้อแล้วสร้างใหม่สมัยพระครูอุปการประชาภิจ)

๕. ถนน ได้สร้างและบูรณะถนน ๓ สาย ให้เชื่อมกันตลอด ขนาดสูง ๐.๕ เมตร ยาว ๓ เมตร (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นต้นมา ถนนของวัดได้ซ่อมใหม่)

๖. การจัดทำประโยชน์ของวัด ได้จัดที่ดินรกร้างว่างเปล่าด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ให้ประชาชนปลูกบ้านอาศัยอยู่เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่วัด โดยมอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นตัวแทนจัดการผลประโยชน์

สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) จนถึงรัชกาลปัจจุบัน

ในสมัยพระครูวิริยกิจโกศล (ฤทธิ์) เป็นเจ้าอาวาส ได้ปรับปรุงแก้ไขหอดฉัน (พระ) เป็นศาลามีช่องฟ้า ไบระกา เพื่อใช้เป็นหอดฉันและพระสวดมนต์ และได้เปลี่ยนหอดฉัน (สามแฉกร) เป็นกุฏิโถงทรงมะนิลาเพื่อใช้เป็นที่พักของพระที่เป็นอาคันตุกะ

ในสมัยพระครูอุปการประชาภิจ (หงส์) เป็นเจ้าอาวาส ได้ปฏิสังขรณ์ ดังนี้

๑. รื้อกุฏิแพสี่เหลี่ยม สร้างเป็นกุฏิ เรียกว่า “กุฏิ ๒๕๐๐” เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก มีห้องน้ำ ห้องสุขาพร้อม

๒. หม่อมละม้าย สนิทวงศ์ ในพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพร้อมพงษ์อิริราช สร้างกุฏิตึก ๒ ชั้น ชั้นบนเป็นที่พำนักอาศัยของพระภิกษุสามเณร ๒ ห้อง เป็นที่บรรจุกุศพนม่อมละม้าย สนิทวงศ์ ๑ ห้อง ชั้นล่างโถงตลอด

๓. หอระฆัง เป็นคอนกรีต หลังคาทรงจัตุรมุข มุงกระเบื้องเคลือบมีช่องฟ้า ไบระกา ลงรักปิดทองประดับกระจก

ในสมัยพระราชมงคลมุนี (เงิน สุนทรโต) เป็นเจ้าอาวาส ได้ก่อสร้างและปฏิสังขรณ์อาคารและสิ่งต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

• พ.ศ. ๒๕๐๗ บูรณะกุฏิตำหนัก โดยยกให้สูงกว่าเดิม ๑ เมตรเศษ ถมใต้ถุนและเทพื้น เปิดช่องลมคอสอง และเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาจากกระเบื้องดินทรายเป็นกระเบื้องเคลือบ บูรณปฏิสังขรณ์ซุกชีพระประธาน และพระอัครสาวกในพระอุโบสถ และถมพื้นที่บริเวณวัดให้สูงขึ้น

• พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๒๒ บูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูป ปั้นภายในพระระเบียงจำนวนกว่า ๒๐ องค์กร

• พ.ศ. ๒๕๐๘ ตัดถนนจากเชิงสะพานกรุงธนมาถึงบริเวณวัด ซึ่งเดิมวัดภิกษิณีนาคจะติดต่อกับภายนอกได้เฉพาะเส้นทางทางน้ำเท่านั้น โดยใช้แม่น้ำเจ้าพระยาและคลองบางจาก ต่อมาเมื่อมีการสร้างสะพานกรุงธน (ซึ่งอี) ขึ้นด้านเหนือของวัดห่างประมาณ ๒๐ เมตร ทางวัดจึงขอตัดถนนจากเชิงสะพานกรุงธนมาถึงบริเวณวัด

• พ.ศ. ๒๕๑๐ สร้างกำแพงวัดโดยรอบ เพื่อแยกเขตวัดกับเขตบ้าน และแยกเขตพุทธาวาสกับสังฆาวาสให้เป็นคนละส่วน ซึ่งแล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๕๐

• พ.ศ. ๒๕๑๔ สร้างกุฏิภักย์-อุไร ชะมณี เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น ชั้นบนมี ๓ ห้อง ชั้นล่างโถงตลอด

• พ.ศ. ๒๕๑๘ สร้างกุฏิเพื่อใช้เป็นคลังเก็บพัสดุ โดยมีลักษณะครึ่งไม้ครึ่งตึก ชั้นเดียว มี ๔ ห้อง อยู่ทางด้านสกัดทางทิศใต้ของกุฏิตำหนัก หลังคามุงกระเบื้อง และสร้างกุฏิประพัฒน์ทอง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ชั้นล่างทึบ ชั้นบนกันเป็น ๒ ห้อง มีลูกกรงและป้อมบันได หลังคามุงกระเบื้องลอน

• พ.ศ. ๒๕๑๙ สร้างกุฏิลำไย บางยี่ขัน เป็นอาคารที่มีลักษณะเดียวกับกุฏิประพัฒน์ทอง

• พ.ศ. ๒๕๒๑ สร้างฌาปนสถาน เป็นอาคารคอนกรีต หลังคาจัตุรมุขมุงด้วยกระเบื้องเคลือบ มีเตาเผา ๒ เตา บันได ๔ ด้าน (เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ เปลี่ยนเป็นเตาไร้มลภาวะ มีเตาเดียว) และสร้างสำนักงานฌาปนสถานด้านตะวันตกของเมรุ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ๒ ชั้น ๖ คูหา กว้าง ๔ เมตร สูง ๘ เมตร พื้นล่างเทศคอนกรีต หลังคามุงกระเบื้องลอนคู่

• พ.ศ. ๒๕๒๒ สร้างกุฏิเส่งี่ยม - มงคล กาญจนบุญชรร ซึ่งเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ และสร้างศาลาบำเพ็ญกุศล เป็นอาคารคอนกรีต กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สูง ๑๐ เมตรเศษ หลังคาทรงไทยมุงด้วยกระเบื้องเคลือบ พื้นหินขัด ยกพื้นด้านเหนือสูง ๕๐ เซนติเมตร

- พ.ศ. ๒๕๒๕ สร้างกุฏิอิสุข ซึ่งเป็นเรือนทรงไทย โดยปลูกเข้าแถวตรงที่ว่างในหมู่กุฏิเหนือชั้นล่างแก้ไขเป็นอิฐรอบเป็นฝาติดประตู หน้าต่างก่ออิฐ ภายในกันเป็นห้องน้ำ ห้องสุขา และห้องเด็กอาศัยอยู่ได้ เดินท่อประปา เข้าห้องน้ำ เป็นเอกเทศ เดินไฟฟ้า ถาวรหมดทุกห้อง

- พ.ศ. ๒๕๒๖ สร้างศาลาจินต - งามงาม เป็นศาลา รูปแบบเก้งจีน

- พ.ศ. ๒๕๒๙ สร้างกุฏิลำไย บางยี่ขัน เป็นอาคาร คอนกรีต ๒ ชั้น หลังคาแบบจีน (ปัจจุบันเป็นสำนักงาน ฌาปนสถาน)

- พ.ศ. ๒๕๓๑ บูรณะพระวิหารทั้งหลัง และสร้างศาลา บำเพ็ญกุศลทรงเงิน หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า “ศาลาริเวอร์ไซด์”

- พ.ศ. ๒๕๓๓ สร้างศาลาจารย์นาคร

- พ.ศ. ๒๕๓๖ ซ่อมพระระเบียง และพระระเบียงคด รอบพระอุโบสถ

- พ.ศ. ๒๕๓๘ สร้างกุฏิสุวรรณน้อย เป็นอาคาร คอนกรีตและเรือหอรบซังและสร้างใหม่เหมือนของเดิม

- พ.ศ. ๒๕๓๙ สร้างอาคารโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น

- พ.ศ. ๒๕๔๐ สร้างศาลาการเปรียญ เป็นอาคาร อนุกรมประสงค์คอนกรีตทรงไทย ๒ ชั้น

- พ.ศ. ๒๕๔๑ กรมศิลปากร บูรณะและย้ายศาลา การเปรียญหลังเก่าซึ่งสร้างในสมัยปลายรัชกาลที่ ๕ มาไว้หลังวัด

- พ.ศ. ๒๕๔๓ สร้างกุฏิอ่อนสิน

- พ.ศ. ๒๕๔๔ สร้างกุฏิจางวางแถม เป็นกุฏิทรงไทย ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๒ ชั้น

- พ.ศ. ๒๕๔๕ ซ่อมพระวิหารและบริเวณโดยรอบ พร้อมตั้งสระน้ำหลังวิหาร สร้างซุ้มประตูวัดที่กำแพงวัด สร้างซุ้มประตูปากซอยติดต่อกันนราขวิถี

ในสมัยพระราชอุดมมงคล (วิสิทธิ์ นนทิโย ป.ธ.๕) เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน ได้ก่อสร้างและปฏิสังขรณ์อาคารและสิ่งต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๕๒ ปฏิสังขรณ์กุฏิทรงไทยภายใน พระอุโบสถ สร้างห้องน้ำ ๕ ห้อง บูณะศาลาผ่อง นาคทรพรพ- ศาลาจางวางแถม ปรับปรุงห้องน้ำสำหรับสำนักงานฌาปนสถาน ๓ ห้อง และบูรณะศาลาเก๋งคู่หน้าพระอุโบสถ

- พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมศิลปากรบูรณะพระวิหาร พระเจดีย์ ทรงระฆังที่มุมทั้งสี่มุมของพระวิหาร

- พ.ศ. ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ดำเนินการเรื่องบูรณปฏิสังขรณ์ วัดกนิษนาถครั้งใหญ่ ทั้งพระอุโบสถ พระระเบียง ภาพเขียนสี บนกระฉก และส่วนต่าง ๆ ของวัด เป็นต้น

สิ่งสำคัญภายในวัดกนิษนาถ วรวิหาร

ปูชนียวัตถุ

๑. พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหล่อ ปิดทองปางมารวิชัย แบบสุโขทัย หน้าตักกว้าง ๒.๕ เมตร สูง ๓.๕ เมตร นิ้วพระหัตถ์เสมอกัน เม็ดพระศกละเอียด มีพระอัครสาวกซ้ายขวายืนหันหน้าทำพนมมือเฉพาะพระพักตร์พระประธาน

๒. พระประธานในพระวิหาร เป็นพระพุทธรูปปูนปั้น ปิดทองปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๒.๕ เมตร สูง ๓.๕ เมตร

๓. พระพุทธรูปยืนทรงเครื่อง ๔ องค์ สูงเท่าคนจริง ประดิษฐานอยู่หลังพระอุโบสถองค์เดิมสร้างด้วยโลหะในสมัยพระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ)

๔. พระพุทธรูปปูนปั้นปิดทอง ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๑ เมตร จำนวน ๘๐ องค์ ประดิษฐานอยู่รอบพระระเบียง

๕. พระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง อยู่ที่มุมทั้งสี่ของพระอุโบสถ มุมละ ๑ องค์ และพระเจดีย์ทรงระฆังอยู่ที่มุม ๔ มุมพระวิหาร มุมละ ๑ องค์ องค์ที่อยู่มุมขวาด้านหลังพระวิหารเป็นของเก่า ส่วนอีก ๓ องค์ ซ่อมแซมใหม่

๖. รูปเหมือนพระธรรมถาวร (ซ่ง สงกัจโจ) ขนาดใกล้เคียงองค์จริงหล่อด้วยทองเหลือง หล่อเสร็จเมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๒๔

ถาวรวัตถุ

๑. พระอุโบสถ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพยวดี โปรดให้สร้างถวาย ขนาดยาว ๕๗ เมตร กว้าง ๑๑ เมตร หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ ซ่อฟ้าใบระกา ลงรักปิดทอง ประดับกระจก หน้าบันแบบเครื่องลายอง

จำหลักลายลงรักปิดทองประดับกระจก บานประตูหน้าต่างด้านนอกเขียนลายรดน้ำ ภายในพระอุโบสถเพดานเขียนสีลายก้ามปู ลวดลายค้ำคาว รูปผีเสื้อ และรูปช่อดอกไม้ ที่ผนังโดยรอบเห็นหน้าต่าง เป็นภาพเขียนสีลายดอกไม้ร่วงตามผนังระดับหน้าต่าง บานประตู และบานหน้าต่างเป็นภาพเขียนสีเครื่องโต๊ะบูชาแบบจีน

๒. พระวิหาร มีพะไลด้านหน้าและด้านหลัง กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๐ เมตร เดิมเป็นพระอุโบสถ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพยวดี ทรงเห็นว่าคับแคบ จึงทรงบูรณะให้เป็นพระวิหาร และทรงสร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่

๓. พระระเบียง อยู่รอบพระอุโบสถมีซุ้มประตูทางเข้า ๔ ด้าน ระยะห่างจากพระอุโบสถด้านหน้า ๑๒ เมตร ด้านหลัง ๑๑ เมตร พระระเบียงยาว ๑๑๑ เมตร กว้าง ๘๒.๕ เมตร มุงด้วยกระเบื้องเคลือบ เสาพระระเบียงเป็นเสาเหลี่ยมย่อมุม

ไม้สิบสองและบัวหัวเสาเป็นบัวแวง ภายในพระระเบียง เพดานเขียนสีรูปคางควาและดอกไม้ ยกอาสนะสูงประมาณ ๐.๕ เมตร โดยรอบพระระเบียง เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปิดทองปางมารวิชัย จำนวน ๘๐ องค์

๔. ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น ทรงไทย กว้าง ๑๘.๕ เมตร ยาว ๓๗.๕ เมตร

๕. อาคารโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑.๘ เมตร

๖. ศาลาการเปรียญหลังเก่าซึ่งสร้างในสมัยปลายรัชกาลที่ ๕ บูรณะใหม่และย้ายมาไว้หลังวัดโดยกรมศิลปากร ปัจจุบันเรียก “ศาลาอนุรักษ์”

๗. อาคารบริวารก่ออิฐถือปูน ๒ หลัง หลังค้ำจั่ว มีปีกนกโดยรอบมุงกระเบื้องเคลือบ อยู่หน้าพระอุโบสถบริเวณที่เดิมเคยเป็นศาลาเก่า

๘. ฌาปนสถานพร้อมทั้งศาลาบำเพ็ญกุศล ฌาปนสถานเป็นอาคารคอนกรีต หลังคาทรงมณฑป มีเตาเผาศพ ๒ เต่า บันไดชั้น ๔ ด้าน ศาลาบำเพ็ญกุศลเป็นอาคารคอนกรีต กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สูง ๑๐ เมตร หลังคามุงกระเบื้องเคลือบเป็นทรงไทย

๙. หอระฆัง เป็นอาคารคอนกรีต หลังคาทรงจัตุรมุข มุงกระเบื้องเคลือบ มีช่อฟ้า ใบระกา ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก

๑๐. กุฏิ เป็นอาคารคอนกรีต ๖ หลัง อาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ๔ หลัง อาคารไม้แบบเรือนไทย ๑๑ หลัง

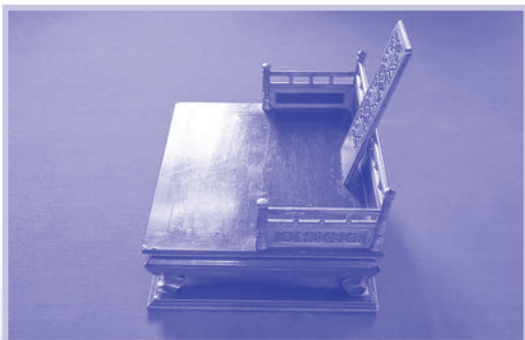
๑๑. ศาลาเก๋ง อยู่หน้าพระอุโบสถ เป็นศาลาขนาดเล็ก ๒ หลัง ซ่อมใหม่เป็นปูนทั้ง ๒ หลัง สมัยพระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ)

นอกจากปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุภายในวัดแล้ว ทางวัดได้รวบรวมสิ่งของที่ได้รับพระราชทานไว้สำหรับวัดที่ตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน คือ

๑. เตียง กว้าง ๑ เมตร ยาว ๒.๕ เมตร กล่าวกันว่าเป็นพระแท่นบรรทมของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าประไพวดี กรมหลวงเทพวดี เมื่อทรงพระประชวร มีรอยเจาะสำหรับลงพระบังคนซึ่งยังมีได้ดู คงได้มาเมื่อสิ้นพระชนม์แล้ว

๒. พระไตรปิฎกหนึ่งจบพร้อมตู้ ได้รับพระราชทาน ในรัชกาลที่ ๕ ประมาณ พ.ศ. ๒๔๓๓

๓. ธรรมาสน์ลายทองเครื่องสังเค็ด ได้รับพระราชทานในงานพระเมรุพระบรมศพรัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๕๓

๔. ธรรมาสน์สวดปาฏิโมกข์ ได้รับพระราชทานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑

๕. พระบรมรูปหล่อทรงเครื่องจอมพล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับพระราชทานพร้อมกับธรรมาสน์

การศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการสาธารณสงเคราะห์ของวัด

การศึกษา

วัดภคินีนาถ วรวิหาร ได้จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยที่พระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ) เป็นเจ้าอาวาส เปิดสอนทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี คณะครูยุคแรกมีดังนี้

๑. พระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ) ครั้งยังเป็นพระครูวิสุทธิสังวร

๒. พระมหาทิน ๔ ประโยค

๓. พระมหาสังข์ ๕ ประโยค

๔. พระมหาชิน ๔ ประโยค ต่อมาได้รับสมณศักดิ์ที่พระชินวงศมนีแล้วเลื่อนเป็นพระราชวรมณีเจ้าคณะจังหวัดอำนาจแม่สอด

๕. พระมหาโปร่ง ๓ ประโยค

๖. พระมหาเชย ๔ ประโยค

๗. พระโชติ น.ธ. โท

มรณภาพหมดแล้วทั้ง ๗ รูป

การศึกษาพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดภคินีนาถ นับว่าเจริญก้าวหน้าพอสมควร ต่อมาเมื่อจำนวนนักศึกษาและครูอาจารย์เพิ่มมากขึ้น พระครูวิริยกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดเทพากร จึงขอแยกตั้งสำนักเรียนขึ้นใหม่ พระเมธรวัดในเขตเหนือขึ้นกับสำนักเรียนวัดเทพากร เขตใต้ขึ้นกับสำนักวัดภคินีนาถ จนถึงปัจจุบัน

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นอกจากการปฏิบัติธรรมและเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วัดภคินีนาถ วรวิหาร มีโครงการสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ โครงการ “วัด บ้าน ประชาชนใจ” เป็นโครงการร่วมกันระหว่างวัดภคินีนาถ วรวิหาร สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และชุมชนวัดภคินีนาถ มีจุดประสงค์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา อบรมจริยธรรมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป โดยใช้ธรรมะของพระพุทธศาสนาเป็นกำแพงป้องกันสิ่งเสียดดีให้โทษที่จะมาสู่เยาวชนตลอดจนให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นคุณค่าและเกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อหลักธรรม ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันโครงการนี้ดำเนินกิจกรรมโดยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น

- บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

- สวดมนต์ ทำวัตรเย็น เจริญจิตภาวนา แสดงธรรมะ เวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ทุกวันในช่วงเช้าพรรษา และเฉพาะวันโกนวันพระใหม่ในช่วงออกพรรษา

- กิจกรรมเยาวชนเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม “อบรม

จริยธรรมนำทาง สรรค์สร้างคุณธรรมนำใจ” เป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกับโรงเรียน เช่น โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ โรงเรียนเมฆะสิริอนุสรณ์ โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ เป็นต้น

- แสดงธรรมะแก่ฆราวาสผู้สูงอายุวัดกนิษฐาราม ทุกวันจันทร์ตลอดพรรษา เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

การสาธารณสงเคราะห์

การสาธารณสงเคราะห์ที่สำคัญซึ่งวัดกนิษฐาราม วรรวิหาร จัดให้แก่ประชาชน ดังนี้

- จัดฌาปนสถาน และศาลาบำเพ็ญกุศลไว้สงเคราะห์ประชาชน

- ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ใช้สถานที่วัดเป็นหน่วยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภากรุงเทพมหานคร สภาเขต เป็นต้น

- เป็นศูนย์กลางของชุมชนวัดกนิษฐาราม ซึ่งสมาชิกของชุมชนทั้งหมดเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในที่ดินของวัด โดยทางวัดให้คำแนะนำช่วยเหลือ และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเน้นหนักในด้านพัฒนาจิตใจชุมชนวัดกนิษฐาราม ได้รับรางวัลโล่และเข็มเชิดชูเกียรติจากนายกรัฐมนตรียกย่องให้เป็นชุมชนตัวอย่าง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙

- จัดตั้งศูนย์สุขภาพชุมชนวัดกนิษฐาราม สนับสนุนโดยสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

- จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุวัดกนิษฐาราม มีกิจกรรมทั้งทางโลกและทางธรรม กล่าวคือ มีกิจกรรมออกกำลังกาย ทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น. และมีการแสดงธรรมทุกวันจันทร์ตลอดช่วงเข้าพรรษา

ลำดับเจ้าอาวาสวัดกนิษฐาราม วรรวิหาร

วัดกนิษฐาราม มีเจ้าอาวาสปกครองสืบมาจนถึงปัจจุบันตามลำดับ ดังนี้

๑. พระราชาคณะ ไม่ทราบสมณศักดิ์ นามเดิมว่า พราย ไม่สามารถสืบค้นประวัติได้ สันนิษฐานว่าคงครองวัดอยู่ประมาณ ๒๕ ปี

๒. พระเทพพรหมธาร (คง) เป็นชาวอำเภอท่าเรือ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูฐานานุกรมของสมเด็จพระสังฆราช วัดมหาธาตุฯ พ.ศ. ๒๓๙๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่พระเทพพรหมธาร ครองวัดอยู่ ๒๑ ปี

๓. พระประสิทธิสุตคุณ (นาค) เดิมอยู่วัดชนะสงคราม เป็นเปรียญ ๔ ประโยค ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระปลัดฐานานุกรมของหม่อมเจ้าพระศรีวิราลังการ วัดชนะสงคราม ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่พระประสิทธิสุตคุณ ครองวัดอยู่ ๑๑ ปี เกิดอาพาธจึงย้ายกลับไปอยู่วัดชนะสงคราม และมรณภาพที่วัดชนะสงคราม

๔. พระครูวิสุทธิสมาจารย์ (ฉัตร) เดิมเป็นพระสมุห์อยู่วัดสระเกศ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตร และต่อมาเป็นพระราชาคณะที่ พระวิสุทธิสมาจารย์ ครองวัดอยู่ ๒๓ ปี

๕. พระครูวิสุทธิสังวร (ผ่อง) เป็นชาวบางขุนนนท์ ขุนกองได้บรรพชาในสำนักพระเทพพรหมธาร (คง) วัดมหาธาตุฯ เมื่อพระเทพพรหมธารย้ายจากวัดมหาธาตุฯ มาครองวัดกนิษฐาราม สามเณรผ่อง ได้ติดตามมาด้วย สามเณรผ่องได้เล่าเรียนศึกษาในสำนักพระเทพพรหมธารและอาจารย์แยมวัดใหม่เทพนิมิตร จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ พระครูวิสุทธิสังวร มรณภาพเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ ครองวัดอยู่ ๒๗ ปี

๖. พระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ) เป็นชาวลองบางจาก ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่พระธรรมถาวร ครองวัดอยู่ ๒๕ ปี ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๓

๗. พระครูวิริยกิจโกศล (ฤทธิ์) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ พระธรรมถาวร (เซ่ง สงกิจใจ) มรณภาพ ทางคณะสงฆ์มีคำสั่งให้พระครูวิริยกิจโกศลมารักษารักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดกนิษฐาราม ครองวัดอยู่ ๒ ปี ก็ขอพระราชทานพระบรมราชา-อนุญาตลาสิกขาต่อมาอีกหลายปีจึงถึงแก่กรรม

๘. พระครูอุปการประชาภิ (หงส์ ผุสสนารโต) เป็นชาวบ้านบึง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้รับคำสั่งจากทางคณะสงฆ์ให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดกนิษฐาราม ครองวัดอยู่ ๒๓ ปี ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

๙. พระราชมงคลมุนี (เงิน สุนทรโต) เป็นชาวตำบลองครักษ์ อำเภอบางน้ำผึ้ง จังหวัดอ่างทอง ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดกนิษฐารามตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๕๐ ครองวัดอยู่ ๔๒ ปี ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๐. พระราชอุดมมงคล (วิสิทธิ์ นนทิโย ป.ธ. ๕) เจ้าอาวาส รูปปัจจุบัน

เจ้าอาวาสวัดภคินีนาถ วรวิหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ - ปัจจุบัน

พระราชอุดมมงคล (วิสิทธิ์ นนทิโย ป.ธ. ๕) อายุ ๙๘ ปี

เป็นชาวตำบลอ้อมเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เกิดเมื่อวันเสาร์ ขึ้น ๒ เดือน ๑๒ ค่ำ ปีกจ ตรงกับ วันเสาร์ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ บิดาชื่อ แก้ว ขวัญเมือง มารดาชื่อ แจ็ก ขวัญเมือง

บรรพชาเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ที่วัดภคินีนาถ พระอุปชฌาย์คือ พระธรรมถาวร วัดภคินีนาถ และอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ที่วัดเดียวกัน โดยมี พระอุปชฌาย์คือ พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานตตมหาเถร) วัดมหาธาตุฯ พระกรรมวาจาจารย์ คือ พระปริยัติโสภณ (ฟื้น ชุตินธโร) ภายหลังได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

- พ.ศ. ๒๔๗๗ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา บริบูรณ์โรงเรียนบางบัวทอง อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. ๒๔๘๖ สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียน วัดภคินีนาถ อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดนนทบุรี

หน้าปกและภาพประกอบ

- พระครูปลัดธรรมพ ปัญญาสาโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดภคินีนาถ วรวิหาร

บรรณานุกรม

- หนังสือพระอารามหลวง เล่ม ๑ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- หนังสือที่ระลึกในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๒ ของสภาผู้แทนราษฎร ณ วัดภคินีนาถ วรวิหาร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๒๕๖๒
- หนังสือ วัดภคินีนาถ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน พุทธศักราช ๒๕๕๘
- เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ <https://mgronline.com/dhamma/detail/๙๕๗๐๐๐๐๒๔๔๓๒> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓)

- พ.ศ. ๒๕๐๐ สอบได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค สำนักเรียนวัดภคินีนาถ
- พ.ศ. ๒๕๐๓ สอบได้ประกาศนียบัตรครูประถม (พ.ป.) ความรู้พิเศษสำเร็จวิชาพิมพ์ดีดภาษาไทย ความชำนาญการ มีความชำนาญในด้านการก่อสร้างและการคำนวณ
- พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดกลางเกร็ด
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นเจ้าคณะตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเป็นพระกรรมวาจาจารย์
- พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นพระอุปชฌาย์
- พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นเจ้าคณะอำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเจ้าอาวาสวัดภคินีนาถ วรวิหาร จนถึงปัจจุบัน
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระมงคลสิทธิญาณ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
- พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชอุดมมงคล ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวนพระภิกษุสามเณรที่จำพรรษา ณ วัดภคินีนาถ วรวิหาร พ.ศ. ๒๕๖๓

- พระภิกษุ จำนวน ๒๐ รูป
- สามเณร จำนวน ๑๔ รูป
- รวมพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๓๔ รูป

การผิดนัดชำระหนี้ของผู้ค้าประกัน**

ข้อเท็จจริง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด พ. ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับหนังสือหรือจากสหกรณ์ออมทรัพย์คพ. จำกัด (สหกรณ์ฯ) ซึ่งขอหาหรือว่าสมาชิกผู้ค้าประกันเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันเมื่อผู้กู้ไม่ชำระหนี้เมื่อใด ทั้งนี้ เนื่องจากระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์คพ. จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๘ วรรคสอง กำหนดว่า “ในกรณีที่สมาชิกมีความเดือดร้อนจำเป็นอันเป็นเหตุสุดวิสัยซึ่งไม่อาจจะคาดการณ์ได้ล่วงหน้าหรือประสบภัยพิบัติต่าง ๆ โดยมีหลักฐานชัดเจนและสมาชิกนั้นไม่เคยผิดนัดการชำระหนี้ทั้งในฐานะผู้กู้ หรือผู้ค้าประกัน คณะกรรมการดำเนินการอาจผ่อนผันอนุมัติเงินกู้ให้ แม้ว่าสมาชิกนั้นมีคุณสมบัติไม่ครบก็ตาม หรือมีลักษณะไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนดเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย” และข้อ ๘ วรรคสาม กำหนดว่า “ในกรณีที่สมาชิกมีความเดือดร้อน หรือจำเป็น ต้องมีหลักฐานหรือเอกสารแสดงเหตุผลความจำเป็น และไม่มี ความเสียหายต่อสหกรณ์ตลอดอายุสัญญาแต่อย่างใด และสมาชิกนั้นไม่เคยผิดนัดการชำระหนี้ทั้งในฐานะผู้กู้ หรือผู้ค้าประกัน คณะกรรมการดำเนินการอาจผ่อนผันให้สมาชิกนั้นกู้เงินแต่ละประเภทได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย” โดยในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ฯ ตามเงื่อนไขของระเบียบข้างต้น สหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติตามระเบียบโดยพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ฯ เฉพาะในฐานะผู้กู้ แต่ในฐานะผู้ค้าประกันในระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าผู้ค้าประกันผิดนัดชำระหนี้เมื่อใด ทำให้การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการ

ดำเนินการสหกรณ์ฯ ที่ต้องช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ฯ ที่มีเหตุจำเป็นเฉพาะรายตามระเบียบฯ ข้อ ๘ ดังกล่าว ไม่รอบคอบเพียงพอ อาจทำให้สหกรณ์ฯ เกิดความเสี่ยงได้

ข้อหาหรือ

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด พ. จึงมีหนังสือขอหาหรือมายังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. ตามระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์คพ. จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามรายละเอียดข้างต้น สมาชิกผู้ค้าประกันเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันเมื่อผู้กู้ไม่ชำระหนี้เมื่อใด

๒. กรณีสมาชิกได้ใช้สิทธิกู้เงินและผิดนัดชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่ง ต่อมาได้จัดการชำระหนี้จนเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา จะถือว่าเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้หรือไม่

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. จากข้อหาหรือที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า หากหนี้ของสมาชิกผู้กู้ได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และสมาชิกผู้กู้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนด สมาชิกผู้กู้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีโดยสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้ไม่ต้องเตือนสมาชิกผู้กู้เลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคสอง แต่หากหนี้ของสมาชิกผู้กู้มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้จะต้องให้คำเตือนสมาชิกผู้กู้ให้ชำระหนี้เสียก่อน หากสมาชิกผู้กู้ยังไม่ชำระหนี้ตามคำเตือนของสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้ สมาชิกผู้กู้จึงจะตกเป็นผู้ผิดนัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ

* สำนักขอหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขรับที่ พ.๑๑๕/๒๕๖๓

** อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหรือ ๔

พาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง

เมื่อสมาชิกผู้กู้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามกรณีใดกรณีหนึ่งดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังสมาชิกผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้ดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดนัดโดยสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้จะเรียกให้สมาชิกผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงสมาชิกผู้ค้ำประกันมิได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง กรณีการชำระหนี้ของสมาชิกผู้ค้ำประกันข้างต้น จึงเป็นกรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ จึงจะเรียกให้สมาชิกผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ ซึ่งหากสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้ได้ระบุกำหนดเวลาให้สมาชิกผู้ค้ำประกันชำระหนี้ไว้ในหนังสือบอกกล่าว โดยระบุกำหนดเวลาชำระหนี้ตามวันแห่งปฏิทินหรือกำหนดเวลาที่อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าวแล้ว สมาชิกผู้ค้ำประกันมิได้ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ระบุในหนังสือบอกกล่าว สมาชิกผู้ค้ำประกันย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคสอง แต่ถ้าสหกรณ์ฯ ผู้ให้กู้มิได้ระบุกำหนดเวลาให้สมาชิกผู้ค้ำประกันชำระหนี้ไว้ในหนังสือบอกกล่าวตามวันแห่งปฏิทินหรือกำหนดเวลาที่อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว โดยเพียงแต่เตือนให้สมาชิกผู้ค้ำประกันชำระหนี้เท่านั้นแล้วสมาชิกผู้ค้ำประกันยังไม่ชำระหนี้ สมาชิกผู้ค้ำประกันย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดเมื่อไม่ชำระหนี้ตามคำเตือนดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง

๒. จากข้อหาหรือที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า หากสัญญากู้ยืมเงินแบ่งกำหนดเวลาชำระหนี้ไว้เป็นหลายงวด เมื่อสมาชิกผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่ง ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ในงวดนั้น แม้ออมาจะได้ชำระหนี้จนเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาก็มิได้มีกฎหมายบัญญัติให้กรณีดังกล่าวถือว่า

ผู้กู้ซึ่งตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ในงวดใดงวดหนึ่งไปแล้ว พ้นจากการเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้แต่อย่างใด เว้นแต่มีข้อสัญญาตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

หมายเหตุ

๑. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ กำหนดว่า ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว

๒. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง กำหนดว่า เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันหนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

ในกรณีที่เจ้าหนี้มิได้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

๓. ปัญหาว่า ผู้ค้ำประกันจะตกเป็นผู้ผิดนัดเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ในทันทีหรือไม่ แม้ประเด็นดังกล่าวไม่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ได้วินิจฉัยในประเด็นนี้ไว้โดยตรง แต่โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้

เจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันไม่ได้ จึงเป็นกรณีที่ต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๔ วรรคสอง (ตอนท้าย) ซึ่งหากได้มีการบอกกล่าวล่วงหน้าโดยกำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าวแล้ว ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวโดยมิพักต้องเตือนอีก

ประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ดังต่อไปนี้ยังได้วางหลักไว้ด้วยว่า หากเจ้าหนี้ไม่มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้นี้ย่อมไม่มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกันได้เลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๗๙/๒๕๖๒ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้ชั้นต้น) ผิดนัดชำระหนี้เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ และภายหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และจำเลยที่ ๖ ถึงที่ ๘ ทายาทของ ส. ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องในส่วนของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๘ เป็นผลให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๘ จึงไม่ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบต่อโจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๘๔/๒๕๖๒ ภายหลังจากจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามและบอกเลิกสัญญาไปยังจำเลยที่ ๑ เท่านั้น ไม่ปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกัน ซึ่งมีลูกหนี้ชั้นต้น ดังนี้ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด โจทก์ย่อมจะเรียกให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนมีหนังสือบอกกล่าวไปถึงจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มิได้ โจทก์จึงยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันตามบทกฎหมายดังกล่าว ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๐๔ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงอาจสรุปได้ว่า เมื่อผู้กู้ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ผู้ให้กู้ยังต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้ดังกล่าวภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ผู้กู้ผิดนัดเสียก่อน トラบใดที่ยังไม่มีหนังสือบอกกล่าว ผู้ให้กู้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้หรือฟ้องบังคับให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันจึงต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคสอง จึงจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ ผู้ค้ำประกันจึงหาได้ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ไม่ ดังนั้น หากผู้ให้กู้ได้บอกกล่าวโดยกำหนดเวลาให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินแล้ว แต่ผู้ค้ำประกันมิได้ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ค้ำประกันย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อพ้นกำหนดเวลานั้นโดยมิพักต้องเตือนอีก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคสอง

๔. ประเด็นปัญหาตามข้อหาหรือว่ากรณีผู้กู้ได้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว ต่อมาหนี้ดังกล่าวได้ชำระหนี้จนเสร็จสิ้น จะถือว่าผู้กู้เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้หรือไม่ อาจพิจารณาได้จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๙๕๑/๒๕๖๑ โจทก์เป็นผู้ค้ำประกันมีความผูกพันในอันจะต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เมื่อจำเลย (ลูกหนี้ชั้นต้น) ไม่ชำระ และโจทก์ได้เข้าชำระหนี้แล้ว โจทก์จึงย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากจำเลยรวมถึงเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๙๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ซึ่งการรับช่วงสิทธิของโจทก์ย่อมมีขึ้นด้วย

อำนาจกฎหมายและย่อมสำเร็จเป็นประโยชน์แก่โจทก์ ในทันทีตามมาตรา ๒๒๙ (๓) กรณีเจ้าหน้าที่เรียกให้โจทก์ชำระค่าประกันชดเชยตามสัญญาค้ำประกัน แสดงว่าจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่แล้วตามมาตรา ๖๘๖ ดังนั้น โจทก์ซึ่งรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหน้าที่อันมีต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดจึงมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยที่ชำระแก่เจ้าหน้าที่ไป รวมทั้งดอกเบี้ยผิดนัดของต้นเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหน้าที่ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์ชำระให้แก่เจ้าหน้าที่ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี้ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระหนี้ที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยตกเป็นผู้ผิดนัดมาก่อนแล้ว หาใช่จะตกเป็นผู้ผิดนัดก็ต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตามมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “โจทก์ (ผู้ค้ำประกัน) จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลย (ลูกหนี้ชั้นต้น) ชำระเงินที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยตกเป็นผู้ผิดนัดมาก่อนแล้ว หาใช่จะตกเป็นผู้ผิดนัดก็ต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตามมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง” จึงอาจอนุมานได้ว่า เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว แม้เจ้าหน้าที่จะได้รับชำระหนี้ดังกล่าวโดยผู้ค้ำประกัน ก็หาทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ผิดนัดแล้วกลับกลายเป็นผู้ไม่ผิดนัดตามกฎหมายไม่ มิฉะนั้นแล้วตามคำพิพากษาของศาลฎีกาดังกล่าวย่อมต้องวินิจฉัยให้ลูกหนี้ชำระดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันที่ผู้ค้ำประกันได้บอกกล่าวทวงถามให้ชำระหนี้แล้วลูกหนี้ไม่ชำระอันเป็นกรณีลูกหนี้ผิดนัดเพราะเขาเตือนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง

๕. คำพิพากษาศาลฎีกาในประเด็นการบอกกล่าวทวงถามไปยังผู้ค้ำประกันที่น่าสนใจเพิ่มเติม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๐/๒๕๖๒ ตามสัญญาค้ำประกันการเช่าซื้อรถยนต์ ข้อ ๘ ระบุว่า “บรรดาหนังสือ จดหมาย คำบอกกล่าวใด ๆ ของเจ้าของที่ส่งไปยังที่อยู่ของข้าพเจ้าตามสัญญานี้ โดยส่งเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือไม่ลงทะเบียนไม่ว่าจะถึงตัวหรือไม่ถึงตัว และไม่ว่าจะมีผู้รับหรือไม่มีผู้ใดยอมรับไว้ หรือไม่ยอมรับภายในกำหนดไปรษณีย์แจ้งให้มารับ ...ข้าพเจ้ายินยอมผูกพันให้ถือว่าหนังสือ จดหมาย หรือคำบอกกล่าวใด ๆ นั้น ได้ส่งให้ข้าพเจ้าโดยชอบแล้ว” ข้อเท็จจริงปรากฏตามหนังสือขอให้ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาพร้อมใบตอบรับว่าโจทก์ได้ส่งไปตามที่อยู่ที่จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันแจ้งไว้ในสัญญาค้ำประกันดังกล่าวแล้ว แม้ทางไปรษณีย์จะคืนหนังสือที่ส่งไปให้จำเลยที่ ๒ เนื่องจากจำเลยที่ ๒ ไม่มารับภายในกำหนดก็ตาม ก็ต้องถือว่าจำเลยที่ ๒ ได้รับหนังสือบอกกล่าวโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ให้รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันได้ แต่เมื่อจำเลยที่ ๑ ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จึงพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดจำเลยที่ ๒ จึงหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง สำหรับหนี้การส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อและหากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทนถือเป็นหนี้ประธาน แม้โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวแก่จำเลยที่ ๒ เกิน ๖๐ วัน นับแต่ผิดนัดก็ตาม จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันย่อมไม่หลุดพ้น ส่วนหนี้ค่าขาดประโยชน์ถือเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ จำเลยที่ ๒ จึงหลุดพ้นจากความรับผิดเฉพาะที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วัน

คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ

คำประกันต้องติดแสตมป์หรือไม่

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

สัญญากู้ยืมเงินมิใช่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ แล้วจะฟ้องร้องบังคับคดีได้เสมอไป แต่ต้องเชื่อมโยงถึงประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๑๘ กล่าวคือ ต้องติดแสตมป์ให้บริบูรณ์ และขีดฆ่าแสตมป์นั้นด้วย จึงใช้เป็นหลักฐานในคดีแพ่งได้

อย่างไรก็ตาม หากสัญญากู้ยืมเงินมีการค้ำประกัน การค้ำประกันต้องติดแสตมป์ด้วยหรือไม่ มีคำพิพากษากฎีกาที่ ๒๐๙๓/๒๕๖๐ วินิจฉัยสาระสำคัญไว้ดังนี้

โจทก์จำจำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างทดลองงาน โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการทำงานและยินยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทุจริตต่อหน้าที่เบียดบังทรัพย์สินและเงินของโจทก์ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ทำให้โจทก์เสียหาย ขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน ๕๔,๕๑๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๔๗,๔๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ ๑ ขาดนัด

จำเลยที่ ๒ ให้การว่า ไม่เคยรู้จักจำเลยที่ ๑ และไม่ได้ทำสัญญาค้ำประกันการทำงานของจำเลยที่ ๑ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลแรงงานภาค ๓ พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงิน ๔๗,๔๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ให้จำเลยที่ ๒ ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ จำนวน ๙,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗ - ๕ ต่อปี ตามที่โจทก์ขอเป็นต้นไป ทั้งสองจำนวนจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ คำขออื่นให้ยก

จำเลยที่ ๒ อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน ฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างทดลองงานของโจทก์ จำเลยที่ ๑ เบิกสินค้าของแถมจากโจทก์เพื่อนำไปมอบให้แก่ผู้ซื้อรถยนต์ แล้วไม่นำสินค้าดังกล่าวไปมอบให้แก่ลูกค้า และเมื่อลูกค้ามอบเงินค่าจองรถยนต์ เงินดาวน์ ค่างวดและค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนรถให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ เบียดบังเอาเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว และวินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๑ ทุจริตต่อหน้าที่และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการทำงานและสัญญาจ้างทดลองงาน โจทก์จึงเลิกจ้างจำเลยที่ ๑ โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการทำงานของจำเลยที่ ๑ โดยได้ลงลายมือชื่อในหนังสือสัญญาค้ำประกัน ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วย แต่ไม่เกิน ๖๐ เท่าของค่าจ้างรายวัน

คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ เพียง

ประการเดียวว่า หนังสือสัญญาค้ำประกัน ซึ่งมีได้ปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์ต้องห้ามมิให้ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีหรือไม่ เห็นว่าหนังสือสัญญาค้ำประกันเป็นเอกสารที่จำเลยที่ ๒ ทำขึ้นให้ไว้แก่โจทก์เพื่อแสดงว่าจำเลยที่ ๒ ตกกลงเข้าค้ำประกันการทำงานของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์โดยมีสาระสำคัญว่า หากจำเลยที่ ๑ กระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือปฏิบัติงานในหน้าที่บกพร่องหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่ว่าจะเป็นกรณีจงใจหรือประมาทเลินเล่อ หรือไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุใด ๆ อันถึงขั้นซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ยอมรับผิดชอบใช้หนี้สินและ/หรือค่าเสียหายในฐานะลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ให้แก่โจทก์จะระบุว่าเป็นหนังสือสัญญาค้ำประกันก็ตาม แต่ก็มีเพียงลายมือชื่อของจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันลงไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานเท่านั้น ไม่ปรากฏว่ามีลายมือชื่อโจทก์ในฐานะคู่สัญญาอยู่ด้วย หนังสือดังกล่าวจึงเป็นเพียงหลักฐานในการค้ำประกันเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๐ วรรคสอง เท่านั้น มิใช่สัญญาค้ำประกันซึ่งเป็นตราสารที่ต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๔ และบัญชีอัตราอากรแสตมป์ลักษณะ ๑๗ จึงไม่ต้องห้ามใช้เป็นพยานหลักฐานตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๑๘ อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๔ ตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายหมวด ๖ อากรแสตมป์ ต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีนั้น ต้องเป็นสัญญาที่มีลายมือชื่อคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

ดังนั้น การค้ำประกันรายปีมีเพียงลายมือชื่อของจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกัน แต่ไม่ปรากฏลายมือชื่อโจทก์ในฐานะคู่สัญญาด้วย ย่อมเป็นเพียงหลักฐานในการค้ำประกัน มิใช่สัญญาค้ำประกันซึ่งเป็นตราสารซึ่งต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ จึงไม่ต้องห้ามใช้เป็นพยานหลักฐานตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๑๘

อย่างไรก็ดี หากการค้ำประกันมีลายมือชื่อทั้งผู้ค้ำประกันและเจ้าหน้าที่ น่าจะต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร เพราะในบัญชีอากรแสตมป์ลักษณะ ๑๗ ปรากฏการค้ำประกันที่ต้องติดแสตมป์ด้วย

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

เปิด...ฎีกาเด่น

การเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ผู้กู้เรียกคืนดอกเบี้ยที่ชำระไปแล้วไม่ได้ และผู้ให้กู้ไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยที่เกินอัตรานั้น แต่ต้องนำมาหักกับต้นเงิน

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
อมรรักษ์ ศรีบุญขำ***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๗๖/๒๕๖๐ (ประชุมใหญ่) นาย ร. โจทย์
นาง ส. จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๔, ๔๑๑, ๖๕๔

พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓

การที่จำเลยยอมชำระดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้แก่โจทก์ ถือได้ว่าเป็นการชำระหนี้ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๑๑ จำเลยหาอาจเรียกร้องให้คืนเงินดอกเบี้ยที่ชำระได้ไม่ แต่ในข้อนี้ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า โจทก์ในฐานะผู้ให้กู้เป็นฝ่ายเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้จากจำเลย เมื่อข้อตกลงเรื่องดอกเบี้ยเป็นโมฆะแล้วและจำเลยไม่อาจเรียกร้องให้คืนเงินดอกเบี้ยที่ชำระฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายได้ โจทก์ก็ย่อมไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยดังกล่าวด้วย ต้องนำดอกเบี้ยที่จำเลยชำระให้แก่โจทก์ ๗,๕๐๐ บาท ไปหักเงินต้น ๕๐,๐๐๐ บาท ตามหนังสือสัญญากู้เงินฉบับที่หนึ่ง คงเหลือหนี้เงินกู้ตามหนังสือสัญญากู้เงินฉบับนี้ ๔๒,๕๐๐ บาท เมื่อหนังสือสัญญากู้เงินทั้งสองฉบับได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และจำเลยมิได้ชำระหนี้ตามกำหนด จำเลยจึงตกเป็นผู้ผิดนัดต้องรับผิดชำระหนี้ตามหนังสือสัญญากู้เงินทั้งสองฉบับพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายนับแต่

วันผิดนัดคือ วันถัดจากวันครบกำหนดชำระหนี้ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง

(ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐)

(สุทธิโชค เทพไตรรัตน์ - สุรพันธ์ ละอองมณี - บุญไชย ธนาพันธ์สิน)

ข้อสังเกต

คำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้นวินิจฉัยว่า การที่ผู้ชำระดอกเบี้ยที่เป็นโมฆะเป็นการชำระหนี้ที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายเรียกคืนไม่ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๑๑ และถึงแม้ผู้ให้กู้จะไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ย แต่กรณีนี้ก็มิใช่การชำระหนี้โดยตามอำเภอใจโดยผู้กู้รู้ว่าตนไม่มีความผูกพันตามกฎหมายที่ต้องชำระ ตามมาตรา ๔๐๗ เพราะยังมีเงินต้นค้างชำระอยู่ จึงต้องนำดอกเบี้ยที่ชำระไปแล้วมาหักกับเงินต้น

ก่อนหน้านี้มี คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๓๑/๒๕๖๐ วินิจฉัยในทำนองเดียวกันว่า โจทก์คิดดอกเบี้ยจากจำเลยร้อยละ ๑.๓ ต่อเดือน หรืออัตราร้อยละ ๑๕.๖ ต่อปี ซึ่งเป็นการคิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมาย

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑

*** นิติกรศาลอุทธรณ์ภาค ๑

กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๔ มีผลให้ดอกเบี้ยดังกล่าวตกเป็นโมฆะ กรณีถือไม่ได้ว่าจำเลยชำระหนี้โดยจงใจฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือเป็นการกระทำอันใดตามอำเภอใจเสมือนหนึ่งว่าเพื่อชำระหนี้โดยรู้ยู่ว่าตนไม่มีความผูกพันตามกฎหมายที่ต้องชำระ อันจะเป็นเหตุให้จำเลยไม่มีสิทธิได้รับทรัพย์สินนั้นคืนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๗ เมื่อดอกเบี้ยของโจทก์เป็นโมฆะ เท่ากับสัญญากู้ยืมได้มีการตกลงเรื่องดอกเบี้ยกันไว้ โจทก์ไม่มีสิทธิได้ดอกเบี้ยก่อนผิดนัด และไม่อาจนำเงินที่จำเลยชำระแก่โจทก์มาแล้วไปหักออกจากดอกเบี้ยที่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดได้ จึงต้องนำเงินที่จำเลยชำระหนี้ไปชำระต้นเงินทั้งหมด

จะเห็นได้ว่า คำพิพากษาศาลฎีกาทั้งสองเรื่องวินิจฉัยมีผลเช่นเดียวกันคือ กรณีที่ผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดให้แก่ผู้ให้กู้ไปแล้ว ผู้กู้ไม่มีสิทธิฟ้องเรียกคืน แต่ต้องนำไปหักออกจากเงินต้นทั้งหมด

คำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้นจึงน่าจะกลับหลักเดิมที่วินิจฉัยว่า กรณีผู้ชำระดอกเบี้ยเกินอัตราให้ผู้ให้กู้ไปแล้ว เป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจเหมือนหนึ่งว่าเพื่อชำระหนี้โดยรู้ยู่ว่าตนไม่มีความผูกพันที่ต้องชำระ

บุคคลผู้นั้นหาสิทธิที่จะได้รับคืนทรัพย์สินไม่ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๗ ซึ่งมีผลให้ผู้กู้เรียกคืนดอกเบี้ยที่ชำระไม่ได้ หรือนำไปหักกับต้นเงินไม่ได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๐๗/๒๕๕๕^๑, ๒๖๕๔/๒๕๕๖, ๒๑๖๗/๒๕๕๕^๒, ๑๗๕๗/๒๕๕๕, ๓๘๖๔/๒๕๒๔^๓)

ดังนั้น ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๗๖/๒๕๖๐ (ป) แม้การทำสัญญากระหว่างบุคคลซึ่งมีการคิดดอกเบี้ยเกินกว่าตามที่กฎหมายกำหนด แต่คำพิพากษาศาลฎีกาก็วินิจฉัยถึงผลกรณีที่ลูกหนี้ได้มีการชำระหนี้ตามข้อตกลงในส่วนดังกล่าวซึ่งถือเป็นโมฆะตาม พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๔ และถือไม่ได้ว่าเป็นการชำระหนี้โดยอำเภอใจ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๗ นอกจากนี้ยังวินิจฉัยให้นายอดเงินที่ชำระดังกล่าวไปหักออกจากต้นเงินตามสัญญา ซึ่งยังมีผลบังคับระหว่างคู่สัญญาและเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว ซึ่งแตกต่างกับคำพิพากษาศาลฎีกาแนวเดิมที่ถือว่าลูกหนี้ชำระหนี้โดยอำเภอใจและเป็นการชำระหนี้อันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายตามมาตรา ๔๐๗ และ ๔๑๑ ลูกหนี้จะเรียกดอกเบี้ยคืนหรือนำมาหักชำระหนี้ต้นเงินหาได้ไม่

^๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๐๗/๒๕๕๕ บิดาโจทก์และโจทก์คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๓ ต่อเดือน หรือร้อยละ ๓๖ ต่อปี ซึ่งเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๔ และ พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา มาตรา ๓ (ก) ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะ เงินต้นตามสัญญาเงินที่ได้มาจากดอกเบี้ยที่ไม่ชอบทั้งหมดย่อมตกเป็นโมฆะด้วย แม้ตามสัญญาเงินมีส่วนของต้นเงินที่ได้มาจากดอกเบี้ยที่ไม่ชอบทั้งหมดรวมอยู่ด้วยก็ไม่ทำให้ส่วนของต้นเงินที่ชอบจำนวน ๒๐๘,๑๑๕.๐๖ บาท เสียไปด้วย เพราะฟังสันนิษฐานโดยพฤติการณ์แห่งกรณีได้ว่าโจทก์และจำเลยทั้งสองเจตนาให้ส่วนที่ไม่เป็นโมฆะแยกออกจากส่วนที่เป็นโมฆะได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๗๓ โจทก์จึงคงมีสิทธิเรียกตามสัญญาเงินในส่วนต้นเงินจำนวน ๒๐๘,๑๑๕.๐๖ บาท การที่จำเลยทั้งสองชำระหนี้ให้แก่โจทก์จำนวน ๕๕๐,๐๐๐ บาท ที่ได้นำไปคิดคำนวณหักกับดอกเบี้ย และที่จำเลยทั้งสองชำระหนี้ให้แก่โจทก์ทั้งสองอีกครั้งจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท เป็นกรณีที่จำเลยทั้งสองชำระดอกเบี้ยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจทั้งที่รู้ยู่ว่าตนไม่มีความผูกพันที่จะต้องชำระ จำเลยทั้งสองจึงไม่อาจเรียกคืน หรือนำมาหักหนี้ที่จำเลยทั้งสองค้างชำระอยู่ได้ ตาม ป.พ.พ. ๔๐๗

^๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๖๗/๒๕๕๕ โจทก์คิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ ประกอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ มีผลให้ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะ แต่เมื่อจำเลยชำระดอกเบี้ยดังกล่าวด้วยความสมัครใจตามที่ตกลงกู้ยืมเงินกับโจทก์ จึงเป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจและเป็นการชำระหนี้อันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายตามมาตรา ๔๐๗ และ ๔๑๑ จำเลยจะเรียกดอกเบี้ยคืนหรือนำมาหักชำระหนี้ต้นเงินหาได้ไม่

^๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๖๔/๒๕๒๔ จำเลยซึ่งเป็นผู้กู้ชำระดอกเบี้ยตามสัญญา เป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจของลูกหนี้ จะเรียกคืนหรือนำไปหักจากต้นเงินไม่ได้

ภาษาอังกฤษสำหรับนิคมกฎหมาย

การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ การทำงานในการต่อต้านการค้ามนุษย์

Inter-agency coordination in the combat against human trafficking

ทีปกร โกมลพันธ์พร*
พัทธมน อนันต์ศฤงคาร**

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จัดได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่รัฐบาลไทยรวมถึงนานาประเทศให้ความสำคัญ โดยจากสถิติการค้ามนุษย์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จัดทำขึ้นโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) พบว่ามีผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์สูงถึงประมาณ ๒๔,๙๐๐,๐๐๐ ราย ซึ่งผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนมากจะเกิดขึ้นในรูปแบบการบังคับใช้แรงงานและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จากรายงานของสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยอาชญากรรมและยาเสพติด ยืนยันว่า ปัญหาหลักของการค้ามนุษย์ในภูมิภาคเอเชียเกิดขึ้นในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อผู้หญิงและเด็ก ซึ่งในปัจจุบันมีอัตราการการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องมาจากการพัฒนาของเทคโนโลยี ซึ่งมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับผู้หญิงและเด็ก

Over the past few years, the problem of human trafficking has been considered as one of the most important issues facing the Thai government and international community. According to statistics by the International Labor Organization (ILO), the number of human trafficking victims was estimated at 24.9 million in 2017. Among these victims, most were subjected to forced labour and sexual exploitation.

In addition, a 2018 report by the United Nations Office on Crime and Drugs confirmed that the main problem of human trafficking in Asia consisted of the sexual exploitation of women and children. At present, due to the development of technology, there is a rapidly increasing rate of human trafficking cases in which electronic devices are used to exploit women and children for sexual purposes.

สำหรับประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้มีการกำหนดให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ มีหน้าที่และภารกิจสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อจัดการกับปัญหาการค้ามนุษย์ ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (สภาผู้แทนราษฎร), อนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง (สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า), ผู้ช่วยบรรณาธิการจุลสารชาวเนติบัณฑิตยสภา, ผู้เขียนหนังสือ “คู่มือฎีกาสำคัญกฎหมายลักษณะครอบครัว – มรดก”, น.บ., น.บ.ท., LL.M. in International Commercial Law (University of Leicester), LL.M. in Tax Law (Queen Mary University of London), อดีตผู้พิพากษาศาลจังหวัดภูเก็ต

** อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, น.บ., น.บ.ท., LL.M. in Intellectual Property Law (University College London), MJur (University of Oxford)

สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อแก้ไขสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยให้อยู่ในระดับที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยถูกจัดอันดับโดยมีการปรับอันดับขึ้นจากระดับ Tier 3 สู่ระดับ Tier 2 ที่มีการเฝ้าระวัง (Tier 2 watchlist) ทั้งนี้ ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา และปัจจุบันยังคงอยู่ที่ระดับ Tier 2 ติดต่อกันเป็นเวลาสี่ปีแล้ว

Various public sector bodies in Thailand including the Ministry of Social Development and Human Security, the Ministry of Labor, the Ministry of Justice, the Ministry of the Interior, the Royal Thai Police, the Office of the Attorney General and the Court of Justice have been tasked with law enforcement duties in order to proactively tackle the problem of human trafficking and improve the human trafficking situation in Thailand. In 2016, Thailand was upgraded from the lowest “Tier 3” ranking to “Tier 2 Watchlist” ranking in the U.S. State Department’s Trafficking in Persons report, a ranking which Thailand holds for a fourth year running.

แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการปราบปรามการค้ามนุษย์สมัยใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการทำความผิดด้วยนั้น ได้แก่ การที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องการสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานดิจิทัล นอกจากนี้ยังขาดความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอันทำให้เกิดการทับซ้อนของบทบาทหน้าที่และการทำงานภายในกระบวนการปราบปรามการค้ามนุษย์ ส่งผลให้เกิดการทำงานที่ล่าช้า ขาดการ

ประสานงานที่ดี และสูญเสียทรัพยากรโดยไม่จำเป็น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการกับปัญหาเหล่านี้ ด้วยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ สร้างความตกลงร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายจากต่างประเทศ อาทิ Interpol, OUR, FBI และ HSI เป็นต้น

Nevertheless, with the use of technology and electronic devices in the commission of human trafficking offenses, the obstacles to countering human trafficking have been raised. These obstacles include the lack of expertise and technical experience among law enforcement officials in investigating cases of human trafficking and collecting digital evidence. In addition, the lack of clarity regarding their authority to handle cases of human trafficking creates an overlap between the roles and functions of various authorities within their efforts to combat human trafficking, resulting in delays, poor coordination and wasted resources. As a result, it is extremely necessary to overcome these challenges through cross-sectoral integration and cooperation for mutual agreement and the exchange of knowledge with foreign law enforcement agencies and specialised institutions, such as Interpol, OUR, FBI and HSI.

ในด้านการสนับสนุนการต่อต้านการค้ามนุษย์นั้น สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ สำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ ซึ่งตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ นั้น กำหนดให้มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและตอบสนองนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคดีค้ามนุษย์ ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ ๑ กำหนดให้มีการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบด้วยการเพิ่มศักยภาพพนักงานอัยการ ดังนั้น เพื่อตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว สำนักงานคดีค้ามนุษย์จึงได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานและการจัดทำคู่มือให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเด็กออนไลน์ขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือทั้งในขั้นตอนการสืบสวน สอบสวน สร้างความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมพยานหลักฐาน ดิจิทัล และลดช่องว่างของกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างกลไกรูปแบบใหม่ในการทำงาน และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อันจะส่งผลให้ประเทศไทยได้รับการปรับอันดับในด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

In the support of anti-human trafficking efforts, the Office of the Attorney General has put together a 2020 - 2023 strategic plan, Strategy 2 of which aims at cooperating with other agencies to improve the performance of the justice system and respond to government policies. This plan will then be implemented

together with the strategic plan of the Department of Trafficking in Persons Litigation, Strategy 1 of which focuses on increasing efficacy in human trafficking litigation by enhancing the professional abilities of prosecutors. Therefore, in response to the said strategic plan, the Department of Trafficking in Persons Litigation has organised a workshop to enhance professional aptitude training and create a manual for law enforcement officials who are handling cases of human trafficking and child sex exploitation online. This workshop would support coordination in the investigation process and strengthen the knowledge of participants on digital evidence collection, as well as bridging the gap between various government agencies by enabling them to work collectively with a view to combating human trafficking. This workshop is expected to be the starting point for creating a new mechanism for operational practice through coordination between various agencies in order to help Thailand improve its record in fighting human trafficking.

สวัสดิศรัภ สมาชิกจุลสารช่วเนติบัณทิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

เนติบัณทิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เปิดรับสมัครนักศึกษากฎหมายและผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายของไทย สอบแข่งขันรับทุนพัชรกิตติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย (Bajrakitiyabha Fund for Legal Education) เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ทุน รับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ คุรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.thethaibar.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมที่ โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๑, ๒๑๗

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณทิตยสภา

กำหนดวันสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณทิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

- วันอาทิตย์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. กลุ่มวิชากฎหมายอาญา
- วันอาทิตย์ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. กลุ่มวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคระบาด สนามสอบทุกแห่งจะมีการตรวจคัดกรองอุณหภูมิผู้เข้าสอบ ซึ่งจะต้องใช้เวลาพอสมควร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ทุกสนามสอบจะให้ผู้เข้าสอบเข้าห้องสอบตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. และเริ่มสอบเวลา ๑๔.๐๐ น.
- ผู้เข้าสอบทุกคนจะต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยในระหว่างการสอบด้วย
- หากผู้เข้าสอบคนใดมีอุณหภูมิร่างกายเกินกว่า ๓๗.๕ องศา จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสอบ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ งานประเมินผล โทร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๓๕

แผนกคำพิพากษาศฎีกาและวารสาร

เปิดรับจองหนังสือคำพิพากษาศฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๖๓ เนื้อหาภายในหนังสือคำพิพากษาศฎีกา ประกอบด้วยฎีกากว่า ๕๐๐ เรื่อง ที่เป็นข้อกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับ กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง วิธีพิจารณาความอาญา วิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น หมายเหตุท้ายฎีกา และคำสั่ง คำร้อง คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกา จัดพิมพ์โดย เนติบัณทิตยสภา (บรรณาธิการ : นายสมชัย ฑีฆาอุตมาร) ๑ ชุดมี ๑๓ เล่ม (ตอน ๑ - ๑๒ และสารบาญ ๑ เล่ม) สามารถจองได้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

- สมาชิกประเภทรับเอง ราคาชุดละ ๑,๖๐๐ บาท
- สมาชิกประเภทส่งไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๐๐๐ บาท

วิธีการสั่งจอง/การชำระเงิน :

- สั่งจองด้วยตนเองและชำระเงินสดที่ : แผนกหนังสือคำพิพากษาศฎีกาและวารสาร
- ธนาคาร โปรตส่งจ่าย : ผู้อำนวยการกองคลังเนติบัณทิตยสภา เพื่อรับเงิน ณ ที่ทำการไปรษณีย์ ตลิ่งชัน ๑๐๑๗๐ (เพียงแห่งเดียว) ส่งเอกสารใบสั่งจองและธนาคัตตัวจริงมาที่ : ผู้อำนวยการกองคลัง เนติบัณทิตยสภา
แผนกหนังสือคำพิพากษาศฎีกาและวารสาร เลขที่ ๓๒/๒-๘ หมู่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
- โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย สาขาพุทธมณฑล สาย ๒ ชื่อบัญชี เนติบัณทิตยสภา เลขที่ ๐๔๐-๑-๓๕๗๕๕-๔ ส่งเอกสารและหลักฐานการชำระเงินมาที่ : E-mail : publication@thethaibar.or.th หรือ โทรสาร : ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๒

สอบถามรายละเอียดที่ แผนกคำพิพากษาศฎีกาและวารสาร โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๒, ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๕ โทรสาร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๒

* อัยการอาวุโส, ที่ปรึกษาอัยการสูงสุด, ภาคีสมาชิกสำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ประธานกรรมการชำระและศึกษากฎหมายไทยโบราณ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณทิตยสภา

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

พิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เนื่องในวันรพี ประจำปี ๒๕๖๓

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์ นายกเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เนื่องในวันรพี ประจำปี ๒๕๖๓ ณ ห้องโถง ชั้น ๒ อาคารศาลยุติธรรม ถนนราชดำเนินใน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการนี้ กรรมการเนติบัณฑิตยสภา ข้าราชการศาลยุติธรรม และพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมพิธีฯ ด้วย

พิธีวางพวงมาลาถวายสักการะพระอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เนื่องในวันรพี ประจำปี ๒๕๖๓

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์ นายกเนติบัณฑิตยสภา พร้อมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ร่วมวางพวงมาลาถวายสักการะพระอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เนื่องในวันรพี ประจำปี ๒๕๖๓ ณ บริเวณพระอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ หน้าอาคารศาลยุติธรรม ถนนราชดำเนินใน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

บรรณาธิการแถลง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้ เเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามที่ขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาล ถ้วนไตรมาส ณ วัดกนิษฐนาถ วรวิหาร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ในนามของกองบรรณาธิการจุลสารข่าวเเนติบัณฑิตยสภา ขออนุโมทนาในส่วน กุศลทานมัยที่บรรดาคณะกรรมการเเนติบัณฑิตยสภา อนุกรรมการฯ คณาจารย์ สมาชิกเเนติบัณฑิตยสภา นักศึกษา พนักงานเเนติบัณฑิตยสภา และผู้มีจิตศรัทธาทุกท่านที่ได้บริจาคทรัพย์ร่วมในงานพระกฐินพระราชทานครั้งนี้ โอกาสนี้ ขออนุภาพคุณพระศรีรัตนตรัยและอานิสสงส์แห่งการบำเพ็ญกุศลร่วมกัน จงดลบันดาลให้ทุกท่านเจริญด้วยจตุรพิธพร คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดกาลนานเทอญ

จุลสารข่าวเเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “วัดกนิษฐนาถ วรวิหาร” โดย กฤษณา บุญยสมิต, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การผิदनัดชำระหนี้ของผู้ค้าประกัน” โดย สุจิตรา แสงสายัณห์ กล่าวถึง สำนักงานสหกรณ์จังหวัด พ. ขอหาหรือมายังสำนักงาน อัยการสูงสุดเพื่อพิจารณากรณีตามระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ คพ. จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๒ สมาชิกผู้ค้าประกันเป็นผู้ผิदनัดชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันเมื่อผู้กู้ไม่ชำระหนี้เมื่อใด ฯลฯ, บทความ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “ค้าประกันต้องติดแสตมป์หรือไม่” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง กล่าวถึง คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๙๓/๒๕๖๐, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “การเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ผู้กู้เรียกคืน ดอกเบี้ยที่ชำระไปแล้วไม่ได้ และผู้ให้กู้ไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยที่เกินอัตรานั้น แต่ต้องนำมาหักกับต้นเงิน” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิษฐสิลา และ อมรรักษ์ ศรีบุญขำ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๗๖/๒๕๖๐ (ประชุมใหญ่), บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Inter-agency coordination in the combat against human trafficking” โดย ทีปกร โภมลพันธ์พร และ พัชรมน อนันต์ศฤงคาร กล่าวถึง การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานในการต่อต้านการค้ามนุษย์ พร้อมคำศัพท์ที่น่าสนใจ ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย กฤษณา บุญยสมิต

พบกันใหม่เดือนตุลาคม

ศิริอร เทศะบำรุง มณีนินธุ์

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เเนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เเนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เเนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เเนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ซิ่ง จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพรหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐